

רע"פ 2281/15 - מוחמד חדיג'ה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
רע"פ 2281/15

לפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקש: מוחמד חדיג'ה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים: ד"ר א' סטולר, ז' בוסתן ו-ד' מרשק-מרום), מתאריך 25.03.2015 ב-עפ"ג 62651-09-14 וב-ע"פ 3618-10-14; בקשה לעיכוב ביצוע עונש מאסר

בשם המבקש: עו"ד ירון ברזילי

החלטה

1. לפני בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים: ד"ר א' סטולר, ז' בוסתן ו-ד' מרשק-מרום), מתאריך 25.03.2015, ב-עפ"ג 62651-09-14 וב-ע"פ 3618-10-14 וכן בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש בגדרי פסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד.

להלן יובאו הנתונים הרלבנטיים להכרעה.

2. המבקש הורשע בבית משפט השלום בכפר-סבא (כב' השופטת נ' בכור), לאחר שמיעת ראיות, בעבירה של החזקת נשק לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) ונגזרו עליו 6 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. זאת, עמוד 1

בגין כך שבחיפוש על-פי צו (שהוצא במסגרת חקירת תיק רצח) שנערך בחצר ביתו של המבקש בקלאנסווה (שבו הוא מתגורר יחד עם אשתו), בתאריך 5.7.2011, בסמוך לשעה 05:00, נמצאו: אקדח, שתי מחסניות ו-18 כדורים, כשהם עטופים בשקית ומוטמנים באדמה, ובמגירה בסלון ביתו של המבקש נמצא גם סמן-לייזר, שנ ניתן להרכיבו על האקדח האמור.

יצוין, כי על האקדח נמצאה טביעת אצבע, שאיננה של המבקש. עוד יצוין כי ביתו של המבקש מוקף בחומה בגבהים שונים, וכי הותקנו בו מצלמות אבטחה, שהיו מכוונות, בין היתר, למקום שבו הוטמנו הפריטים הנ"ל.

3. הרשעתו של המבקש התבססה, בעיקר, על החזקה הקבועה בסעיף 144(ד) לחוק העונשין, שלפיה: "מקום בו נמצא נשק, רואים את מחזיק המקום כמחזיק הנשק כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר" (להלן: חזקת המקום). לחזקה האמורה הצטרפו במארג הראייתי ששימש את הבסיס להרשעה, בין היתר, גם: עובדת הימצאותו של סמן-הלייזר בסלון ביתו של המבקש, ואמירתו הספונטנית של המבקש בעת תפיסת השקית שבה נמצאו הפריטים הנ"ל בחצר ביתו, שלפיה מי ששלח את השוטרים לבצע את החיפוש במקום – הטמין בו "את זה". בנוסף נזקף לחובת המבקש היעדר שיתוף הפעולה מצדו בהצגת צילומי מצלמות האבטחה (אשר לגביהן טען בתחילה כי הן לא עבדו בתקופה הסמוכה למועד תפיסתם של הפריטים הנ"ל, ולאחר מכן סירב לגלות לחוקרי המשטרה את הסיסמה להפעלת המחשב שבו נשמרו סרטי מצלמות האבטחה).

4. בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את ערעורו של המבקש כנגד הכרעת הדין ולחילופין כנגד רכיב המאסר בפועל שהושת עליו בגזר הדין, קיבל את ערעורה של המדינה על קולת העונש, והעמיד את עונש המאסר בפועל שהוטל על המבקש על 10 חודשים, בניכוי ימי מעצרו.

5. מכאן הבקשה למתן רשות ערעור שלפני, המכוונת כנגד דחיית ערעורו של המבקש על הכרעת-הדין, ולחילופין, כנגד קבלת ערעורה של המדינה על גזר-הדין.

6. המבקש איננו טוען כי הבקשה מעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית, החורגת מעניינו הפרטני. טענתו העיקרית של המבקש היא כי בית המשפט המחוזי הנכבד שגה באופן שבו הוא פירש את הטענות שהועלו בערעורו "עד כדי כך שהמבקש ובא כוחו יצאו מהקראת פסק הדין בתחושה שהמבקש לא קיבל את יומו בבית המשפט" – ודבר זה גרם לו, לטענתו, "עיוות דין" (ראו: סעיף 20 לבקשה והפתיח לה).

7. לאחר עיון בבקשה ובחומר שצורף אליה, ולאחר קריאת פסק-הדין, מושא הבקשה, בשים לב לטענותיו של המבקש – הגעתי למסקנה כי אין ממש בטענתו העיקרית של המבקש, הנ"ל, ודין הבקשה למתן רשות ערעור להידחות. אביא להלן, בקצרה, את הנימוקים למסקנתי זו.

8. המבקש טען בערעורו כי לנוכח התשתית העובדתית שעמדה בפני בית משפט השלום הנכבד – המשיבה לא עמדה בנטל

להוכיח את אשמתו בעבירה של החזקת נשק "מעבר לספק סביר". טענתו זו של המבקש נסמכה על הטענה שלפיה: "חזקת המקום הקבועה בסעיף 144(ד) לחוק העונשין נחלשת עד כדי איון בגין העובדה שהאקדח נתפס בחצר הבית, ולא בתוך הבית", וכן על קיומה של "דלות ראייתית כזו שיש בה, כשלעצמה, כדי להחליש עוד יותר את חזקת המקום".

בנוסף, טען המבקש בערעורו כי העובדה שאשתו, אשר מתגוררת עמו בביתם המשותף – לא נחקרה במשטרה באזהרה ואף לא הוגש כנגדה כתב אישום – מעידה על כך שלא היו די ראיות להוכחת אשמתה בעבירה של החזקת נשק. במצב דברים זה, נטען, כי לא די ב"חזקת המקום" כדי לבסס את הרשעתו של המבקש, וגם הוא צריך להיות מזוכה מאשמה, "ובמילים אחרות – ככל שקיים ספק סביר באשר לאשמת אשת המערער בהחזקת האקדח (ואין ספק שאליבא דמשטרה, המאשימה ובית משפט ספק שכזה קיים), אותו ספק חל במידה שאינה פחותה גם לגבי המערער".

(ראו: סעיפים 26-27 להודעת הערעור, נספח י' לבקשה; ההדגשה שלי – ח"מ).

9. בית המשפט המחוזי הנכבד דן בטענותיו הנ"ל של המבקש – ודחה אותן (ראו: פסקאות 12-19 לפסק הדין). די בנתון זה כדי להביא לדחיית הבקשה למתן רשות ערעור שלפני, ככל שהיא נסבה סביב טענתו של המבקש שלפיה נגרם לו "עיוות דין" בכך שלכאורה "לא ניתן לו יומו" בבית המשפט שלערעור.

10. למעלה מן הדרוש אציין כי גם לגופם של דברים – לא מצאתי מקום להתערבות בפסק-דינו של בית המשפט קמא הנכבד המבקש מיקד את הבקשה שלפני בטענה הנזכרת בפסקה 8 סיפא שלעיל. משכך, אביא להלן רק את מקצת דבריו של בית המשפט המחוזי הנכבד, בפסק-הדין, בנמקו את דחיית טענתו של המבקש במישור זה. וכך נכתב שם:

"סעיף 144(ד) לחוק קובע:

'מקום שנמצא בו נשק, רואים את מחזיק המקום כמחזיק הנשק, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר'.

זוהי חזקה שבחוק ועל מנת לסתור אותה הנאשם אינו יוצא ידי חובתו בהבאת ראיה שיש בה כדי להקים ספק סביר בלבד אלא עליו להוכיח את היפוכה של החזקה ברמה של עמידה במאזן ההסתברויות (ראה קדמי "הדין בפלילי" חלק 4 מהדורת 2006, עמ' 1967).

על פי הפסיקה, העובדה כי מספר אנשים הם בעלי זכות להחזיק במקום בו נמצא נשק, כאשר זכותם של האחרים אינה גורעת ממעמדו של הנאשם כמחזיק, עליו הנטל להוכיח כי הוא לא החזיק בנשק: "משהוכח כי המערער הוא המחזיק במקום – ועובדת קיומם של מחזיקים נוספים אינה גורעת ממעמדו כמחזיק – עליו הנטל להוכיח 'היפוכו של דבר' כי לא הוא שהחזיק בנשק" (קדמי "הדין בפלילים" שם). לפיכך, וכפי שקבע בית המשפט קמא, העובדה שגם אשתו של המערער מחזיקה בחצר אינה יכולה להועיל למערער שכן לא די בהוכחת העובדה שיש עוד מחזיק בנכס אלא יש להוכיח באופן פוזיטיבי שהנאשם איננו המחזיק בנשק".

(ראו: שם, בפסקאות 15-16; ההדגשות שלי – ח"מ).

11. הנה כי כן, בלשונו של ב"כ המבקש עצמו: "בית משפט קמא, בפסק דינו, מנתח את חזקת המקום, דבר דבור על אופיו" (ראו: סעיף 33 לבקשה; לעניין נטל השכנוע הנדרש לסתירת חזקת המקום, עיינו למשל: ע"פ 4495/03 וואהב נ' מדינת ישראל (12.1.2004)).

ביישום הדין על נסיבותיו הקונקרטיות של המקרה מצא בית המשפט המחוזי הנכבד כי אין מקום להתערב בהכרעתה של הערכאה הדיונית שלפיה לא עלה בידי המבקש הנטל, המוטל עליו, להוכיח – ברמה של "מאזן הסתברויות" (להבדיל מהקמת ספק סביר) – כי הוא איננו בגדר "המחזיק בנשק". אף אני לא מצאתי כי די בטענותיו העיוניות והכלליות של המבקש כדי להרים את הנטל האמור. בהקשר אחרון זה אעיר כי ייתכנו מקרים ונסיבות שבהם ניתן יהיה לייחס משקל מסוים לטענה מהסוג שהעלה המבקש, ואולם, לנוכח מצבה של אשת-המבקש (כעולה מהמסמכים שבפני, ושאותו לא אפרט פה) ולנוכח האמירה המפורשת בהודעת הערעור שלפיה: "...איננו טוענים, חלילה, כי אשת המערער היא זו שהחזיקה באקדח בחצר ביתם" (ראו: שם, בסעיף 74) – נחה דעתי כי המקרה שלפנינו איננו נמנה עמיהם. גם העובדה (שהובאה בפני בית משפט השלום הנכבד במסגרת הטיעונים לעונש), כי המבקש הורשע, על פי הודאתו (בהליך אחר, ראו: ת"פ (מרכז) 16849-01-12 מדינת ישראל נ' מורד אל אסד ואח' (17.01.2012)), בעבירה של קשירת קשר לביצוע עסקה בנשק, בכך שבתאריך 14.5.2011 (כחודש וחצי לפני המועד שבו נתפסו אצלו הפריטים הנ"ל), הוא התקשר לאדם אחר ובמהלך השיחה ביניהם הציע אותו אדם למבקש לרכוש ממנו נשק (והמבקש השיב כי הוא יבדוק את המחיר ויודיענו דבר) – מקשה על קבלת עמדתו של המבקש בנסיבות הקונקרטיות של המקרה שבפני.

12. בנוסף לכל האמור לעיל – לא מצאתי כי העונש שהושת על המבקש בפסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד חורג ממדיניות הענישה המקובלת, או הראויה, בהתאם לנסיבות העניין (עיינו, למשל: ע"פ 1903/13 עיאשה נ' מדינת ישראל (14.7.2013)), ומשכך גם אין מקום להיעתר לבקשה ככל שהיא מופנית כנגד העונש שהושת על המבקש (ראו למשל: רע"פ 3929/09 דהן נ' מדינת ישראל (16.08.2009)).

13. אשר על כן, דין הבקשה למתן רשות ערעור – להידחות. ממילא, נדחית גם הבקשה לעיכוב ביצוע. המבקש יתייבב, איפוא, לתחילת ריצוי מאסרו במועד ובמקום שעליהם הורה בית המשפט קמא הנכבד.

ניתנה היום, ח' באייר התשע"ה (27.4.2015).

ש פ ט